

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 502 | כ"ז שבט תש"ע | 11.2.10 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

בתוך חמש שנים; גידול של למעלה מ-20% במספר התלמידים הלומדים במוסדות חינוך פרטיים

במגזר הערבי נרשמה בשנים תשס"ו-תש"ע עלייה חדה של למעלה מ-36% במספר התלמידים הלומדים בחינוך הפרטי

את העלייה החדה במוסדות החינוך המוכר שאינו רשמי יוזם בימים אלו שר החינוך, גדעון סער, תיקון בתקנות חינוך ממלכתי. התיקון המוצע יאפשר לשר החינוך להפעיל שיקול דעת בהליך ההכרה במוסד חינוך מוכר שאינו רשמי. על פי טיוטת התיקון, יהיה שר החינוך רשאי שלא להכריז על מוסד חינוך כמוסד מוכר שאינו רשמי, בהתאם לשיקולים חינוכיים וכלכליים. אחד מהשיקולים הוא החשש כי ההכרה במוסד כזה עלולה להביא לסגירה של כיתות או לפיטורי מורים בחינוך הממלכתי. יש לציין, כי התיקון לא אמור לכלול את החינוך החרדי.

צעד נוסף שעומד לנקוט משה"ח, ואחת ממטרותיו העיקריות היא הפחתת מספר התלמידים הפונים לבתיה"ס הפרטיים, הוא הגדלת שעות התל"ן (תוכנית לימודים נוספת) בחינוך הציבורי. בשבוע שעבר התפרסמה בעיתונות טיוטה של חוזר מנכ"ל חדש בנושא זה. על פי הטיוטה, מתכוון המשרד לאשר לבתיה"ס בחינוך הציבורי להגדיל פי שלושה את מספר שעות התל"ן, הממומנות על ידי ההורים והרשויות המקומיות. עד כה הוגבל התל"ן לשלוש שעות שבועיות לכל היותר. המתנגדים לכך טוענים, כי מדובר בצעד נוסף בהפרטת החינוך הציבורי, מכיוון שמהגדלת שעות התל"ן ייהנו רק אוכלוסיות מבוססות של תלמידים.

למעלה מ-381 אלף תלמידים לומדים השנה במוסדות החינוך המוכר שאינו רשמי, ולמעשה במוסדות חינוך פרטיים, המהווים אלטרנטיבה למערכת החינוך הרשמית. כך עולה מנתונים שהועברו לקו לחינוך ממשה"ח. על פי הנתונים, חל בחמש השנים האחרונות גידול של למעלה מ-20% במספר התלמידים הלומדים בבתיה"ס ובגנים של חינוך המוכר שאינו רשמי. מהנתונים עולה, כי גידול השיא, בשיעור של למעלה מ-140%, נרשם בחמש השנים האחרונות במוסדות החינוך הפרטיים במגזר הבדואי. מספר התלמידים עלה מ-1,434 בתשס"ו ל-3,446 בתש"ע.

גם במגזר הערבי נרשם גידול חד, של 36%, במספר התלמידים הלומדים במוסדות חינוך – מ-58,973 בתשס"ו ל-80,326 בתש"ע.

מספר התלמידים הלומדים במוסדות החינוך החרדיים עלה בחמש השנים האחרונות בכ-17% מ-164,271 ל-193,570 השנה. מספר התלמידים במוסדות החינוך הפרטיים, שאינם חרדיים, במגזר היהודי, עלה בשנים אלה בשיעור הנמוך ביותר מבין שאר המגזרים, כ-12%. מספר התלמידים עלה מ-89,211 בתשס"ו ל-100,517 בתש"ע.

כידוע, משה"ח מתקצב בי"ס בחינוך המוכר שאינו רשמי ב-75% מהתקציב המוענק לבי"ס בחינוך הרשמי. כדי לעצור

תוכנית התקשוב החדשה; בבתיה"ס תופעל מערכת מתוחכמת ללמידה

אגף התקציבים במשרד האוצר, ד"ר אודי ניסן, בבתי"ס יסודיים שבהם מתקיימת תוכנית הניסוי בפרויקט, וצפו בשיעורי אנגלית, מתמטיקה ועברית, המתנהלים באמצעות מערכת התוכנה שפותחה בעת הדעת.

יש לציין, כי לאחרונה התפרסם בעיתונות הכלכלית מידע על כך שבפיתוח הפרויקט השקיע בשנים האחרונות יזם ההיי טק, שמואל מיתר, כ-60 מיליון דולר.

במסגרת השיעורים המתקיימים עם המערכת יושבים התלמידים ליד מחשבים המקושרים ברשת למחשב של המורה. לימוד חומר ותרגולו באמצעות המערכת מתבצעים באופן עצמאי. המערכת מנתחת את ביצועי התלמידים, ומציגה בפני המורה, בזמן אמת, תמונת מצב של ההתקדמות בחומר של כל תלמיד. לדברי מנהל גף יישומי מחשב במשה"ח, רוני דיין, המערכת מופעלת בשלוש השנים האחרונות במתכונת ניסוי בשני בתי"ס יסודיים ברחבי הארץ.

(המשך בעמ' 2)

בכנס הרצליה, שהתקיים בשבוע שעבר, הכריז שר החינוך, גדעון סער, כי במשה"ח עובדים כבר חצי שנה על תוכנית להתאמת מערכת החינוך למאה ה-21. לדבריו התוכנית תוצג בקרוב על ידי ראש הממשלה.

סער ציין, כי יש לסגור את הפער בין סביבת החיים המתקדמת, שבה גדלים התלמידים בבתיהם כיום, לבין הסביבה הבית ספרית שאינה מתקדמת.

שר החינוך הוסיף, כי בתוכנית התקשוב החדשה תהיה החדרת הטכנולוגיה אך ורק חלק מלווה במשנה פדגוגית סדורה. התוכנית תיתן מענה לשאלות כמו: "כיצד יכולה הטכנולוגיה לשפר את ההוראה ולהתאימה לשונות הלומדים?"

סער העריך כי יישום התוכנית במערכת החינוך יושלם בתוך חמש שנים.

אחד הפרויקטים שייכללו, כנראה, בתוכנית החדשה הוא של חברת "עת הדעת" (הנקראת גם TIME TO KNOW). לקו לחינוך נודע, כי בשבועות האחרונים ביקרו שר החינוך וראש

תלמידים, שימשיכו ללמוד במבנים יבילים גם בשנת הלימודים הבאה.

■ במחוז צפון; הוכרזו בתי"ס הזוכים בפרס החינוך לשנת תש"ע – מחוז צפון הכריז השבוע על מוסדות החינוך הזוכים בפרס החינוך המחוזי לשנת תש"ע. מוסדות החינוך הם; ביה"ס היסודי מבוא הגליל בקיבוץ איילת השחר, ביה"ס היסודי אלמנארה בעכו, ביה"ס היסודי מעלה הגליל במושב מעונה, מעון יום לחינוך מיוחד אלרחמה במועצה המקומית בועיינה נוג'דאת, חטיבת הביניים אולפנית אורט בטבריה ותיכון דיר אל אסד במועצה המקומית דיר אל אסד. בתי"ס מבוא הגליל, אלמנארה ומעלה הגליל הם גם מועמדי המחוז לפרס החינוך הארצי.

■ למרות הקפאת הבנייה ביהודה ושומרון, אישרה הממשלה לבנות 40 מבני חינוך חדשים לקראת שנת הלימודים הבאה – על כך נמסר בישיבת ועדת החינוך של הכנסת, שהתקיימה בשבוע שעבר. המבנים יכילו מאות כיתות לימוד. לדברי יו"ר ועדת החינוך, חבר הכנסת זבולון אורלב; "הוועדה נאבקה בחודשים האחרונים על מנת להבטיח שמשה"ח ומשרד הביטחון ייתנו את האישורים לבניית מוסדות החינוך". אורלב הוסיף, כי הילדים ביהודה ושומרון צריכים לקבל זכויות שוות לשאר ילדי ישראל.

נציגי המועצה האזורית שומרון טענו בישיבת הוועדה, כי האישור לבנות 40 מבני חינוך ביהודה ושומרון לא ייתן מענה לכ-2,500

בתוך חמש שנים; גידול של למעלה מ-20% במספר התלמידים הלומדים במוסדות חינוך פרטיים

במחקרים שנעשו ברחבי העולם בשנים האחרונות, וביקשו לבדוק סוגיה זו, נמצאו תוצאות שונות ולעתים סותרות. כך, למשל, ערך ארגון המדינות המפותחות, ה-OECD, ב-2006 מחקר בנושא; שימוש במחשב ללמידה בקרב בני נוער בגילאי 15. במחקר נמצא, כי הישגיהם של התלמידים שנעזרו במחשב במידה בינונית ללמידה עלו מעט על הישגיהם של התלמידים שלא עשו במחשב שימוש למטרה זו. במחקר נמצא עוד, כי הישגיהם של תלמידים שעשו שימוש רב מאוד במחשב, לא עלו על הישגיהם של תלמידים שלא עשו במחשב שימוש כלל. לעומת זאת, במחקרים אחרים נמצא, כי השימוש במחשב ללמידה תרם לשיפור ההישגים בלימודים. כך למשל, נערך לפני מספר שנים מחקר ב-243 חטיבות ביניים במדינת מיין שבארצות הברית. במסגרת המחקר שולב המחשב בלמידה במשך מספר שנים. במחקר נמצא שיפור ניכר ברמת הכתיבה של התלמידים.

(המשך מעמ' 1)

לדבריו, יתרונה של המערכת הוא בכך שהיא מאפשרת עבודה יחידנית של התלמיד, ובמקביל המורה יכול לנהל את השיעור בכל צורת למידה – פרונטאלית, קבוצתית או יחידנית. כמו כן הותאמה המערכת לתוכניות הלימודים בכל מקצועות הלימוד. דיין מוסיף, כי בעבודה עם המערכת יכול המורה להתאים את רמת הקושי של הנושא הנלמד לרמתו של כל תלמיד. לדבריו, המערכת מעניקה סביבת הוראה יעילה למורה, וכלים ייחודיים ללמידה דיפרנציאלית.

בימים אלה נערך המשרד להרחיב את תוכנית הניסוי בפרויקט ל-12 בתי"ס. דיין מוסיף, כי ההיערכות לפרויקט דורשת ציוד רב והכשרה של המורים.

יש לציין, כי עדיין לא קיימת תשובה חד משמעית האם שילוב התקשוב בלמידה אכן תורם במידה משמעותית לשיפור הלמידה.

גלריה ליטבק מעבר לכל החושים

G A L L E R Y
א א ץ ך ם ן ן ן ן

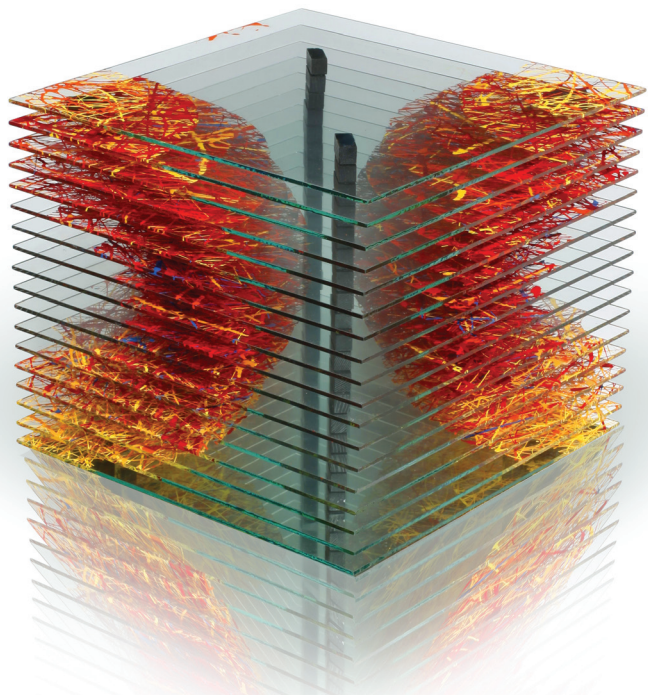
זכוכית

23 אמני הזכוכית המובילים בעולם בתערוכה קבוצתית נדירה - המציגה את שיאי יצירתם בחלל התצוגה המשוכלל והחדשני ביותר בעולם.

רכישת כרטיסים הסתדרות המורים וארגון המורים

פרטי התקשרות לגלריה
מגדל המוזיאון
ברקוביץ 4, תל אביב 64238
טל: 03-6959496
www.litvakgallery.co.il

שעות פתיחה
ימים ב', ג' - 10:00-20:00
ימי ד' - 12:00-21:00
ימי ה' - 10:00-21:00
שישי - 09:00-15:00
שבת - 18:00-23:00

יירה לוריה - זורה צלמים: אבי חי חונה שלי

מחקר: תקנון בית ספרי ומסדרי בוקר לא תורמים לשיפור המשמעת בבית"ס

מחצית מהמורים דיווחו, כי הטיפול בבעיות משמעת בכיתה גוזל כשליש מהשיעור

ממצא נוסף של המחקר קשור למעמד החברתי-כלכלי של תלמידי ביה"ס. במחקר נמצא, כי 77% מהמנהלים בבתי"ס שבהם לומדים תלמידים מהמעמד החברתי-כלכלי הנמוך ו-65% מהמנהלים בבתי"ס שבהם לומדים תלמידים מהמעמד הבינוני הנמוך מקיימים מסדרים באופן קבוע או חלקי. לעומת זאת, רק ב-45% מבתי"ס שבהם לומדים תלמידים מהמעמד הבינוני וב-46% מבתי"ס שבהם לומדים תלמידים מהמעמד הגבוה מתקיימים מסדרים.

עוד נמצא במחקר, כי 72% ממנהלי בתי"ס נוהגים לערוך מסדרים, לעומת 47% בלבד מהמנהלות. עורך המחקר שיער, כי בבתי"ס שבהם מתקיימים מסדרים בקביעות יהיו פחות בעיות משמעת מאשר בבתי"ס האחרים. בניגוד להשערה זו נמצא במחקר, כי רמת המשמעת הגבוהה ביותר הייתה בבתי"ס שעורכים מסדרים רק מדי פעם. בין בתי"ס שעורכים מסדרים בקביעות לבתי"ס שאינם עורכים מסדרים כלל לא נמצאו הבדלים ברמת המשמעת. עורך המחקר סבור, כי ממצא זה מלמד על כך, שמנהלים המקיימים מסדרים באופן לא קבוע הם בעלי רפרטואר רחב יותר של אמצעים חינוכיים מאשר המנהלים האחרים, אולם הוא מציין כי השערה זו דורשת בדיקה.

קימה בפני המנהל? בעיקר במגזר הדתי והחרדי

במחקר נמצא, כי חובת הקימה של התלמידים בפני מנהל ביה"ס, כאשר הוא נכנס לכיתה, נהוגה בשליש מבתי"ס. מרבית בתי"ס שבהם מונהגת חובה זו הם מהחינוך הממלכתי-דתי והחרדי. במחקר נמצא, כי קיום טקס זה או היעדרו אינם משפיעים על רמת המשמעת בבית"ס. במאמר מצוין, כי הממצא העיקרי של המחקר הוא שרמת בעיות המשמעת בבתי"ס שבהם נערכים טקסים בוגי משמעת וכבוד אינה גבוהה מאשר בבתי"ס שבהם הם אינם קיימים. מחבר המאמר סבור שנחוצה חשיבה מחודשת על מהות הטקסים, מטרתם והתועלת שהם מביאים.

טקסים בוגי משמעת וכבוד אינם תורמים לשיפור המשמעת בבית"ס. כך עולה ממחקר שערך הפסיכולוג החינוכי ד"ר אליעזר יריב, מהמכללה האקדמית לחינוך גורדון בחיפה. את המחקר במלואו ניתן לקרוא בגיליון החדש של כתב העת "מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית".

כידוע, אחד הגורמים המרכזיים המפריעים להתנהלות התקינה של בתי"ס בישראל הוא רמת המשמעת הנמוכה של התלמידים. בסקר שערך לאחרונה מכון גיאוקרטוגרפיה בקרב מדגם מייצג של מורים מחטיבות הביניים והחטיבות העליונות נמצא, כי הטיפול בבעיות משמעת גוזל למעלה משליש מהשיעור אצל 52% מהם.

ב-93% מבתי"ס קיים תקנון

אחת הפעולות שנוקטים ראשי מערכת החינוך, ראשי רשויות מקומיות ומנהלי בתי"ס כדי להתמודד עם בעיות משמעת בבתי"ס, היא הנהגת טקסים בוגי משמעת וכבוד. כך, למשל, הורה ראש עיריית ראשון לציון לשעבר, מאיר ניצן, לפני מספר שנים, כי בכל בתי"ס בעיר יתקיימו מסדרי בוקר מדי יום. דוגמה נוספת – שר החינוך, גדעון סער, מציין בתוכנית החינוך שהציג לאחרונה, כי על כל ביה"ס לחבר תקנון. יש לציין, כי חלק מהטקסים בוגי המשמעת, המונהגים כיום במערכת החינוך, ננטשו כבר לפני שנים לא מעטות ואף נחשבו לאנכרוניסטיים. עורך המחקר מגדיר טקסים בוגי משמעת וכבוד כ"פעולות שבהן התלמידים נדרשים לתת כבוד למורים ולציית לסמכות סגל ביה"ס". המחקר ביקש לענות על השאלות: "עד כמה טקסים בוגי משמעת שכיחים בבתי"ס בישראל?" "מה מאפיין את בתי"ס שמשמשים בהם?" ו"האם בבתי"ס שבהם נהוגות פעולות אלו יש פחות בעיות משמעת מאשר בבתי"ס שבהם הן אינן נהוגות?" במחקר השתתפו 127 מנהלי בתי"ס ממגזרים ומנתיבי חינוך שונים. המנהלים ענו לשאלונים אנונימיים, שפותחו במיוחד עבור המחקר.

מתשובות המנהלים עולה, כי ב-93% מבתי"ס קיים תקנון. ב-50% מבתי"ס עודכן התקנון בשנה שבה נערך המחקר, ב-36% – שנה לפני כן, וב-7% – שנתיים לפני כן. רק ב-7% מבתי"ס אין תקנון כלל.

במחקר לא נמצאו הבדלים בכמות בעיות המשמעת בין בתי"ס שלהם היה תקנון לבתי"ס שלהם לא היה תקנון. גם מועד העדכון לא השפיע על רמת המשמעת.

100% מהמנהלים במגזר הערבי עורכים מסדרים

במחקר נמצא, כי מסדר בוקר מתקיים באופן קבוע – מידי יום או מדי שבוע, ב-45% מבתי"ס. ב-9% מבתי"ס מתקיימים מסדרי בוקר באופן לא קבוע. ב-56% מבתי"ס לא מתקיימים כלל מסדרי בוקר.

במחקר נמצא עוד, כי הנוהג לערוך מסדרים שכיח יותר בבתי"ס היסודיים מאשר בבתי"ס העל יסודיים. כמו כן, מסדר הבוקר בבתי"ס במגזר הלא יהודי שכיח משמעותית מאשר בבתי"ס במגזר היהודי; 100% מהמנהלים במגזר הערבי ו-80% מהמנהלים במגזר הדרוזי דיווחו כי הם עורכים מסדרים באופן קבוע או חלקי, לעומת כ-50% בלבד מהמנהלים במגזר היהודי.

בואו להשקיע בעצמכם

וללמוד תחום להרחבת הדעת או לקבלת מקצוע מתוך מגוון הקורסים המוצעים במסגרת לימודי התעודה של המכללה האקדמית כנרת. מדובר בקורסים המשלבים הלכה למעשה מרקם מתפתח ומתרחב בין תעשייה, תיירות, חינוך והעשרה עצמית, לבין אקדמיה והשכלה. המרצים בקורסים הם מומחים בעלי שם בתחומם.

ואם כבר בחרתם ללמוד - ראוי שיהיה זה בקמפוס היפה בישראל של המכללה, אשר שוכן על שפת הכנרת, ממנו נשקפים הרי הגולן והגלעד, פסגות החרמון והגליל.

מרבית הקורסים נערכים בשיתוף מלא עם מוסדות להשכלה גבוהה, עם משרדי ממשלה ועם ארגונים ארציים בתחומי התמחות שונים.

הקורסים המוצעים הם במגוון תחומי לימוד כגון מינהל, משאבי אנוש, מנהל תעשייתי, מחשבים, הנהלת חשבונות ושפות.

המכללה האקדמית כנרת
בעמק הירדן (נ"ר)

04-6653750, 1-800-20-90-20

■ שבוע המאבק באלימות מינית יעסוק ב"שומרי הסף" ברשת – שבוע המאבק באלימות מינית במערכת החינוך יתקיים ב-19.2.2010-14. השנה יעסוק השבוע ב"שומרי הסף" ברשת האינטרנט.

באתר שפ"נט מצוין, כי הילדים ובני הנוער חשופים באינטרנט לתכנים שאינם תואמים לשלב ההתפתחותי שבו הם נמצאים, לסיכונים ולתכנים פוגעניים. ניתן להבחין בין שני סוגים עיקריים של פגיעה מינית באינטרנט; פגיעה וירטואלית ופגיעה פיזית. פגיעה וירטואלית מתרחשת ברשת, למשל באמצעות שליחת תמונות וסרטונים פרובוקטיביים בעלי תוכן מיני. פגיעה פיזית מתרחשת בעולם האמיתי אך מקבלת ביטוי נוסף במרחב הווירטואלי, למשל באמצעות העלאה לאינטרנט של סרטונים המתעדים את הפגיעה המינית. התיעוד וההפצה ההמונית מהווים פגיעה נוספת, המצטרפת לפגיעה הראשונית.

נקודת המוצא של שבוע המאבק באלימות מינית ברשת היא, שקבוצת השווים (החברים) משמשת כמקור עיקרי לתמיכה ומשענת אצל הילדים ובני הנוער. מסיבה זו קיים פוטנציאל שהחברים הקרובים מקבוצת בני הגיל ישמשו כ"שומרי סף" ברשת. שומרי הסף מזהים שחבר היה קורבן לפגיעה מינית, ופונים לסיוע לאיש מקצוע מבוגר בביה"ס, מורה או יועץ חינוכי. כדי להביא למודעות התלמידים את ההתנהגויות החיוביות והשליליות ברשת, ההשלכות הקשות של הפגיעה המינית והפוטנציאל של קבוצת השווים כשומרי הסף, ממליץ שפ"נ ליועצים לקיים עמם שיח מתמשך בנושאים אלו.

את שבוע המאבק באלימות מינית ברשת מקיים שפ"נ השנה בשיתוף עם גף יישומי מחשב בחינוך במינהל למדע וטכנולוגיה. הפעילות החינוכית במסגרת השבוע תתחבר לתכנים של יום האינטרנט הבטוח, שיתקיים במערכת החינוך ב-17.2.2010. לקראת השבוע הועלו לאתר שפ"נט מגוון חומרים בעברית ובערבית, הכוללים מידע, פעילויות וסדנאות בנושא שומרי הסף, והשימוש בהם למניעת אלימות מינית ברשת האינטרנט. כמו כן הועלו חומרים בנושא זה לאתר "אתיקה" של מינהל מדע וטכנולוגיה.

■ חלוצים ברשת; חידון "בשביל ישראל" נערך ברשת החברתית – מאות תלמידים מכיתות י' בבתי"ס של רשת עמל ברחבי הארץ השתתפו בשבוע שעבר בשלב הראשון של התחרות לידעת הארץ "בשביל ישראל". נושאי התחרות השנה הם שביל ישראל בלטרון ומורשת עמל. השנה, לראשונה, התקיים השלב הראשון של התחרות ברשת חברתית, שהוקמה במיוחד למטרה זו. בכל ב"ס נבחרה לתחרות נבחרת בת 20 תלמידים, השולטים

בגלישה באינטרנט, ואוהבים אתגרים אינטלקטואליים ומשעשעים. ברשת החברתית של התחרות פתחה לעצמה כל נבחרת עמוד אישי, שממנו ניהלה את התחרות. במסגרת התחרות נדרשו נבחרות בתי"ס לבצע במשך שעותיים משימות, חלקן היתוליות, ולענות

על חידות בנושאים הקשורים במישורין ובעקיפין לאזור לטרון. בסך הכל כללה התחרות 20 משימות וחידות. כך, למשל, אחת המשימות בתחרות הייתה להכין תבשילים לפי הוראות שניתנו ברשת החברתית, ואחר כך לזהות את שמם. הנבחרות מבתי"ס

נבחרת ביה"ס הרב תחומי עמק חרוד מציגה את תבשיל המקלבה, שהכינה במסגרת תחרות "בשביל ישראל".

במגזר הערבי קיבלו את המטלה להכין "גפילטע פיש" והתלמידים מבתי"ס במגזר היהודי – "מקלובה" פיקנטית. החומרים למשימה הוכנו מראש על ידי רכזי התקשוב בבתי"ס. צוות פורטל "עמלנט", שהקים את הרשת החברתית, קיבל בזמן אמת את התשובות

לחידות באמצעות מחולל שפותח במיוחד למטרה זו. לרשת החברתית הועלו תמונות וסרטונים רבים המתעדים את ביצוע המשימות בבתי"ס. מתגובות התלמידים והמורים בפורום האתר עולה, כי התחרות התקבלה בהתלהבות רבה. בשלב השני של התחרות, שיתקיים ב-15.3, ישתתפו עשרים הנבחרות שקיבלו את הציונים הגבוהים ביותר בשלב הראשון. השלב השני יתקיים באזור לטרון. כל נבחרת תחולק לשתי קבוצות; קבוצת המשימה, שתפעל בשטח, וקבוצת המטה, שתסייע לה בעזרת מידע מהאינטרנט.

בשלב השלישי והאחרון של התחרות, שייערך ב-29.4, ייקחו חלק כל תלמידי כיתות י' בבתי"ס של עמל. שלב זה יכלול צעדה בשביל ישראל באזור לטרון ואירוע חגיגי, שבו תוכרז הקבוצה המנצחת בתחרות. כתובת אתר תחרות בשביל ישראל;

<http://amalshvilisrael.ning.com>

■ בנתניה; התקיים חודש המודעות לשימוש נכון באינטרנט – בחודש שעבר התקיים במערכת החינוך בנתניה חודש המודעות לשימוש נכון באינטרנט. כותרת החודש הייתה "בנתניה גולשים על הגל הנכון". במהלך החודש התקיימו קורסים והדרכות בנושא גלישה בטוחה בבתי"ס, במתנ"סים ובתנועות הנוער. הפעילויות נערכו בשיתוף עם איגוד האינטרנט הישראלי. בפעילויות השתתפו מורים, מדריכים, תלמידים והורים. בהמשך לחודש המודעות לשימוש נכון באינטרנט, יתקיים ב-16.2.2010 כנס במכללה האקדמית בנתניה, שיעסוק בהיבטים שונים של "החיים ברשת". בכנס תוצג תערוכת כרזות שיצרו תלמידים בנושא "שימוש נכון באינטרנט".

חוויות-ניר-דוד
כלב מעיינות הגלכוע

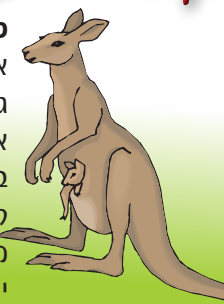

טלפון 04-6488060
שבת וחג 17:00-9:00, יום י' - 15:00-9:00, יום י"א - 16:00-9:00. בחודשים יולי ואוגוסט עד 20:00 בציפות. יום י' - 17:00-9:00.

גן גורו - פארק אוסטרלי

פארק אוסטרלי ייחודי מסוגו בארץ ובעולם - אטרקציה נהדרת לילדים ולמבוגרים בכל גיל. גן גורו תוכלו לפגוש קנגורו חופשיים - ללסף ולהאכיל אותם, תכירו את הקזואר ואת השועל המעופף, תצפו בקאולות המתקוות, תשוחחו עם הקקדו ותאזינו לשירתן של ציפורים אוסטרליות מיוחדות. מסלול חוויתי מיוחד "בעקבות קנגה וקואלי בפארק האוסטרלי", יאפשר ליהנות מסיוור פעיל המשלב כיף ולימוד.

שעות פתיחה: ימים א'-ה' 9:00-16:00. בחודשים יולי ואוגוסט עד 20:00 בציפות. יום י' - 15:00-9:00, יום י"א - 16:00-9:00.

■ הסתיים מחזור ראשון במגזר הערבי של תוכנית סמ"ל

להעצמת תלמידים – במועצה המקומית דיר אל-אסד שבגליל, התקיים השבוע טקס סיום המחזור הראשון במגזר הערבי של תוכנית סמ"ל – "סיפורים מובילים להצלחה". במחזור הראשון השתתפו 60 תלמידים.

תוכנית סמ"ל היא תוכנית להעצמת תלמידים המתבססת על שיטת הכשרה נרטיבית (סיפורית).

את השיטה פיתחה ד"ר שרית ברזילאי, בוגרת מכון מנדל למנהיגות חינוכית ומנחת עמיתים במכון.

ד"ר ברזילאי ערכה מחקר על 100 אנשים שגדלו בתנאים קשים, חילצו את עצמם ממצבי מצוקה והגיעו למיצוי עצמי ולהצלחה בתחומים שונים בחברה. ממצאי המחקר רוכזו בספר בשם "סוד הסיפור המנצח; בעקבות סיפורי הצלחה". המחקר והספר שימשו בסיס לתוכנית.

לדברי ד"ר ברזילאי, במסגרת התוכנית, הנמשכת ארבעה חודשים, התלמידים בונים לעצמם מחדש את סיפור החיים שלהם, באינטראקציה עם סיפורי הצלחה של אנשים שהצליחו בחייהם למרות קשיים גדולים. התוכנית מתקיימת בשיתוף עם צוות ביה"ס וההורים.

לדבריה, התוכנית מכשירה את התלמידים לספר בצורה אחרת את הסיפור האישי שלהם, שהיה עד כה רצוף בכישלונות. התלמידים לומדים להדגיש נקודות חיוביות המאפיינות אותם, לתאר כיצד הם רוצים שהעתיד שלהם יראה, ולנפץ תוויות שנוצרו לגביהם בביה"ס, במשפחה ובקהילה. בתהליך משולבים המורים, שעוברים הכשרה מיוחדת למטרה זאת.

ד"ר ברזילאי מוסיפה, כי המפגש בין מורה לתלמיד בבתי"ס עוסק בדרך כלל בבעיות של התלמיד ובחולשותיו. לעומת זאת, במפגשים הקבוצתיים והפרטניים המתקיימים במסגרת תוכנית סמ"ל, מתמקדים המורים בהדגשת התכונות החיוביות של התלמיד והישגיו.

לטענתה, כדי לשפר את ההישגים של התלמידים במגזר הערבי, יש לחתור לשיפור הדימוי העצמי שלהם ולחיזוק תחושת המסוגלות, ולא רק להשקיע בתוספת שעות לימודים.

ד"ר ברזילאי מספרת, כי בבתי"ס במגזר הערבי קיבלה תוכנית סמ"ל נופך קהילתי. לטקס הסיום של התוכנית הוזמנו לא רק ההורים, אלא גם "החמולה". המורים שמעבירים את התוכנית כתבו לכל תלמיד מכתב, שבו מפורטות הנקודות החיוביות שמצאו בו. התלמידים התבקשו להראות את המכתבים לכמה שיותר אנשים מהקהילה, ולבקש שיוסיפו להם פרטים חיוביים ויחתמו עליהם. יישום תוכנית סמ"ל מלווה במערכת משוב. ד"ר ברזילאי מציינת, כי מהמשוב עולה שהתוכנית הביאה לשיפור באקלים בתי"ס שבהם יושמה. בתוכנית השתתפו עד כה כ-1,500 תלמידים מהמגזר היהודי, במסגרת אגף שח"ר במשה"ח. במגזר הערבי מתקיימת התוכנית במסגרת תוכנית שמיד – התוכנית הלאומית לטיפול בילדים ובני נוער בסיכון. בתוכנית ישתתפו בשנה הקרובה כ-400 תלמידים נוספים מהמגזר הערבי.

■ **תלמידי י"א וי"ב נאמו בכנסת** – הכנסת ציינה בשבוע שעבר את יום הולדתה ה-61 באירוע מיוחד, בהשתתפות תלמידי כיתות י"א וי"ב מצטיינים מ-10 בתי"ס ברחבי הארץ. במסגרת האירוע השתתפו התלמידים בדיוני ועדות הכנסת והמליאה ונאמו בהם. הדיונים היו בנושאים המעסיקים את בני הנוער כמו; "פיקוח על תכנים באינטרנט", "הטלת איסור על מכירת אלכוהול לקטינים", "הכנסת פרסומות לביה"ס", "סירוב פקודה וגבולות הציות"

ו"אפליה מתקנת". התלמידים שהשתתפו בדיוני הכנסת התכוננו לאירוע במשך כחודש, באמצעות לימוד חומר תיאורטי בנושאי הדיונים ותרגול מעשי של תורת הנאום.

תיכון ליאו בק בחיפה היה אחד מבתי"ס שהשתתפו באירוע. מביה"ס נמסר, כי כל תלמידי ליאו באק נוטלים השנה חלק בתוכנית לימודים ברטוריקה. מטרת התוכנית הן; להקנות לתלמידים מיומנויות לפיתוח יכולת רטורית, כמו בניית טיעונים וחשיבה ביקורתית, לשפר את תרבות הדיבור והדיון בכיתות, ללמד את התלמידים להתווכח בלי לריב, להקשיב זה לזה, ולהציג את דבריהם באופן מאורגן ובהיר. התוכנית מועברת על ידי אנשי מקצוע מהאקדמיה.

התוכנית כוללת תרגול בנואמים וניתוח שלהם באמצעות טלוויזיה במעגל סגור, צפייה בנואמים בני זמננו, ניתוח טקסטים רטוריים ועוד.

חינוך לדו-קיום

■ האומן הבינלאומי העברי סדנת אומנות לתלמידות

ישראליות ופלשתיניות – אומן הפופארט הבינלאומי יליד ברזיל, רומרו בריטו, ביקר בשבוע שעבר במרכז פרס לשלום. במסגרת הביקור הנחה האומן סדנת אומנות, בהשתתפות כ-20 תלמידות מקריית מלאכי ומיריחו. הסדנה התקיימה בבית פרס לשלום ביפו. התלמידות משתתפות בפרויקט "בתי ספר תאומים לכדורסל" של מרכז פרס לשלום.

פרויקט בתי הספר לכדורסל מתקיים מזה חמש שנים. במסגרת הפרויקט פועלים בתי"ס לכדורסל ביישובים ישראלים ופלשתינים. היישובים הישראליים הם – שדרות, באר טוביה וקריית מלאכי. היישובים הפלשתינים הם – עין רפא, יריחו ובית סחור. בפרויקט משתתפות השנה כ-100 תלמידות.

לכל יישוב ישראלי הוצמד יישוב "תאום" מהרשות הפלשתינית. במסגרת הפרויקט משתתפות התלמידות בשיעורי כדורסל פעמיים בשבוע. כמו כן מתקיים מדי חודש מפגש משותף של

האומן רומרו בריטו מעביר סדנת אומנות לתלמידות ישראליות ופלשתיניות (צילום; דיאגו טוסוני).

התלמידות הישראליות והפלשתיניות מהיישובים התאומים. בפעילויות המשותפות משחקות התלמידות כדורסל בקבוצות מעורבות. במסגרת הפרויקט גם לומדות התלמידות את שפת התלמידות מהיישוב התאום, באמצעות השתתפות בשיעורי עברית או ערבית. כמו כן משתתפות התלמידות בפעילויות תרבות, שסדנת האומנות עם בריטו הייתה אחת מהן.

בהמשך השבוע ביקר האומן הברזילאי בגן הילדים ירדן בשכונת יד אליהו בתל אביב. מתברר כי כחלק מההכנות לקראת ביקור האומן בארץ, גילו אנשי מרכז פרס לשלום בפורום של מורים וגננות באינטרנט, שבגן מתקיימת תוכנית לימודים באומנות העוסקת ביצירותיו של בריטו. במסגרת התוכנית יצרו הילדים יצירות בהשראת ציוריו של האומן, המתאפיינים בפשטות וצבעוניות, וקישטו בהן את הגן. מרכז פרס לשלום הציע לעריית תל אביב ולמנהלת הגן לערוך מפגש בין האומן והילדים, הצעה שהתקבלה בשמחה.

■ מפקדת נוער – בפנימיית כפר סילבר שליד אשקלון הוקמה לאחרונה "מפקדת נוער", בשיתוף עם השיטור הקהילתי במועצה האזורית חוף אשקלון. מפקדת הנוער מופעלת בהתנדבות על ידי תלמידים מכיתות י"א ו-י"ב בפנימייה.

מהמינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי נמסר, כי ההיענות של תלמידי הפנימייה להתנדב למפקדת הנוער הייתה מעל המצופה. עוד נמסר, כי התלמידים המתנדבים השתתפו בקורס שכלל חומר עיוני והשתתפות במטווחים. בקורס גם הוקנו לבני הנוער ערכים כמו התנדבות ושותפות קהילתית. למפקדת הנוער אחראי קב"ט הפנימייה. לאחרונה נערך בכפר סילבר טקס סיום הקורס, שבמהלכו הוענקו לתלמידים תעודות התנדבות למשמר האזרחי. במסגרת הפעילות במפקדת הנוער, יסייעו התלמידים באבטחת כפר הנוער ומקומות נוספים באזור.

מחוז צפון

■ יזמות ומצוינות – כ-400 מפקחים, מנהלים, מורים ומנהלי מחלקות חינוך מהצפון, השתתפו בשבוע שעבר בכנס מחוזי בשם "עייני ערך חדשנות". הכנס עסק במצוינות, יזמות וחדשנות במוסדות החינוך בצפון. הכנס, שהתקיים במכללת עמק יזרעאל, נערך בשיתוף עם גף ניסויים ויזמות במשה"ח. בכנס הוצגה, בין היתר, העשייה החינוכית המתקיימת בבתי"ס וגני הילדים הניסויים במחוז.

בכנס נשאו דברים מנהלת המחוז, אורנה שמחון, נשיאת מכללת עמק יזרעאל, פרופ' עליזה שנהר, ומנהלת גף ניסויים ויזמות, גנית ויינשטיין. כמו כן הרצתה בכנס מנהלת ביה"ס העל יסודי הניסויי רמות חפר, ברוריה סלע, על תוכנית הניסוי "דיאלוג יצירתי", המתקיימת בביה"ס. במסגרת התוכנית מתקיימת חלק מהלמידה בביה"ס בקבוצות בנות שלושה תלמידים. התלמידים מבצעים ביחד עבודות חקר, תוך שימוש במאגרי מידע באינטרנט, ומעצבים את הידע שלהם בכוחות עצמם.

מהמחוז נמסר, כי בצפון פועלים 10 בתי"ס ו-7 גנים ניסויים. הנהלת המחוז מבקשת לשלש את מספר בתי"ס הניסויים בשנת הלימודים הבאה.

עוד נמסר, כי במחוז משתתפים 1,803 תלמידים בתוכניות שונות למחוננים, ו-660 תלמידים – בתוכניות למצטיינים. הנהלת המחוז מבקשת להכפיל בשנת הלימודים הבאה את מספר התלמידים המשתתפים בתוכניות המצטיינים.

■ ציונות ודמוקרטיה – נשיאת בית המשפט העליון, השופטת דורית בייניש, הרצתה השבוע ב"סמינר הציונות והדמוקרטיה" בבי"ס הריאלי בחיפה. בסמינר השתתפו תלמידי שכבת י"ב בחטיבה העליונה בית בירם.

בהרצאתה תיארה בייניש את תפקיד בית המשפט העליון בחברה הישראלית כיום. מביה"ס נמסר, כי היה זה המפגש השני בעת האחרונה שערכו תלמידים מביה"ס עם נשיאת בית המשפט העליון. לפני כחודש נפגשו תלמידים מביה"ס, המשתתפים ב"תוכנית גרשון אבנר לשגרירים צעירים", עם בייניש בלשכתה, במסגרת "מסע בחברה הישראלית". המסע הוא טיול בן שבוע ברחבי הארץ, מקריית שמונה בצפון ועד ירוחם בדרום, שבמהלכו נפגשים התלמידים עם דמויות מפתח בחברה הישראלית.

במסגרת סמינר הציונות והדמוקרטיה גם סיירו התלמידים בגדר ההפרדה, השתתפו בפורום הורים שכולים והאזינו להרצאה מפי זאב ז'בוטינסקי, נכדו של מייסד התנועה הציונית הרוויזיוניסטית ובוגר בי"ס הריאלי.

מחוז ירושלים

■ כנס בית שמש – תיכון ברנר וייס בבית שמש יערוך ב-18.3.2010 את "כנס בית שמש למצוינות בחינוך". הכנס יעסוק במצוינות בחינוך בעיירות הפיתוח. כמו כן יידון הכנס בחינוך כאמצעי להשתלבות בוגרי בתי"ס בעולם העבודה של המאה ה-21. בכנס ירצה שר החינוך, גדעון סער, בנושא "העצמתו של החינוך בפריפריה ובעיירות הפיתוח". יו"ר המזכירות הפדגוגית, ד"ר צבי צמרת, ירצה בנושא "תרומתן של עיירות הפיתוח למדינת ישראל".

בכנס יישאו דברים גם ראש עיריית בית שמש, משה אבוטבול, מנכ"ל משרד ראש הממשלה לשעבר, רענן דינור, ומנהלת ביה"ס, עליזה בלוק.

מחוז דרום

■ הפגינו – "במחזורי הגיוס האחרונים הרצון לשירות משמעותי הוא בעלייה מתמדת. זוהי תוצאה של הפעילות של כולנו, צה"ל ומשה"ח". כך אמר הרמטכ"ל, רב אלוף אשכנזי, במהלך ביקור משותף שערך עם שר החינוך, גדעון סער, בבי"ס מקיף א' באשקלון. הביקור התקיים בשבוע שעבר.

הביקור נערך במסגרת הפרויקט "דרך ערך", המשותף לצה"ל, משה"ח ומשרד הביטחון.

מטרת המיזם היא לחזק את הקשר ושיתוף הפעולה בין התיכונים לצבא, על מנת לעודד את התלמידים לשרת שירות משמעותי בצה"ל. במסגרת המיזם מגיעים מפקדים מהצבא למפגש עם צוותי המורים בתיכונים. בביקור השתתפו גם ראש עיריית אשקלון, בני וקנין, וקצין חינוך ראשי, תת אלוף אלי שרמייסטר. מנהלת מקיף א', עדנה ולנשטיין, הציגה בפני האורחים את ביה"ס, וציינה את המוטיבציה הגבוהה של בוגריה להתגייס לצה"ל. על פי נתונים שפרסם לאחרונה דובר צה"ל, מקיף א' הוא אחד מ-20 התיכונים בארץ, המובילים במספר הבוגרים שסיימו לאחרונה קורס קצינים של חילות השדה.

בהמשך הביקור השתתפו הרמטכ"ל ושר החינוך במפגש עם מחנכי ביה"ס. שר החינוך ציין במפגש, כי יפעל להידוק שיתוף הפעולה של מערכת החינוך עם צה"ל ולהרחבתו. במהלך הביקור, הפגינו עשרות הורים מחוץ למקיף א' במחאה על אי השלמת פרויקט הצבת המיגוניות במוסדות החינוך באשקלון. הממשלה הפסיקה לאחרונה את הפרויקט, שבמסגרתו כבר הוצבו תשע מיגוניות בגני ילדים בעיר, מטעמים תקציביים.

חינוך מיוחד

■ פרס המפתן המצטיין הוענק לבי"ס עמק יפה

בי"ס עמק יפה מפתן גלבע זכה לאחרונה בפרס קרן סיביל למפתן מצטיין. בביה"ס לומדים למעלה מ-100 תלמידים לקווי למידה ובעלי קשיים התנהגותיים ורגשיים קשים מרחבי הצפון. בנימוקים להענקת הפרס מצוין, כי בביה"ס משולבת האומנות בתוכניות טיפול וחינוך מגוונות. עוד מצוין, כי עבודת צוות ביה"ס מתאפיינת במקצועיות ומושתתת על תחושה של שליחות, אופטימיות ואמונה בכוחות בני הנוער לעבור תהליכי שינוי.

מהמינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי נמסר, כי בבי"ס עמק יפה מופעלות דרך קבע מגוון סדנאות יצרניות, כמו סדנה לעיבוד עץ, סדנת מתכת, סדנת אומנות, סדנת קרמיקה וסדנה לכלכלת בית. כמו כן מופעלות בביה"ס פינת חי ומשתלה, המתוחזקות בידי התלמידים. במקביל מתקיימת בביה"ס למידה עיונית, והתלמידים מוגשים לבחינות הבגרות לפחות בחלק ממקצועות הלימוד. הלמידה נעשית בקבוצות קטנות, המותאמות לצרכי התלמידים, ובאמצעות שיעורי תגבור פרטניים.

השנה גם נפתחה בביה"ס סדנה להורים, המופעלת בשעות אחר הצהריים, שאותה מנחות יועצת חינוכית ותרפיסטית.